

Mateo, el gautxo de la cabra catalana

En Mateo Carrocio és conegut pels voltants de Vilanova de Meià com el Gaucho. D'origen uruguaià, és el pastor que s'ocupa del ramat de cabra catalana que Cultures Trobades preserva en aquest poble lleidatà. La Marta Torrent ha estat parlant amb ell de la seva feina, de com va arribar on és ara i també del recorregut d'aquesta raça buscant reconeixement oficial.

TEXT I IMATGES: MARTA TORRENT SANTARITA

En Mateo Carrocio, actual pastor del ramat de cabra catalana a Vilanova de Meià, va arribar del seu Uruguai natal a Madrid el 2003. Portava sota el braç estudis de gestió d'hostaleria i segurament per això va trobar feina com a cocteler i sommelier. El 2006 va deixar Madrid per anar cap a Lleida, on tenia família i on va continuar treballant en l'hostaleria i en altres feines, tot i que va començar a valorar la necessitat de viure d'una altra manera. Dins seu germinava la idea d'un canvi de paradigma, d'una aproximació a la natura, a l'autosuficiència i a la sostenibilitat.

Devia ser aquesta necessitat el que el va portar a implicar-se en l'organització d'unes jornades sobre projectes d'alimentació i autosuficiència de l'Ecoarxa de Lleida. Era

En Mateo en un moment de la pastura al bosc.

el 2012 i va ser allà on va conèixer l'Artur Bòria i el seu projecte de vida en comunitat, i també el projecte de Cultures Trobades de recuperació de la diversitat alimentària. Tot i que no va ser fins al cap d'un parell d'anys

Segons Carlo Petrini, fundador de Slow Food, unes quatre-centes races autòctones estan en perill d'extinció a Europa

que la idea el va atraure de tal manera que va decidir anar a viure a la comunitat iniciada per l'Artur a Vilanova de Meià. Poc després ja es faria càrrec del ramat de cabra catalana i es convertiria en pastor. D'aquesta manera agafava el fil que havien iniciat l'Artur Bòria i el Gerard Batalla amb la lluita per la supervivència d'aquesta raça el 2011.

UN GAUTXO EN TERRES DE PONENT

La comunitat engegada per l'Artur Bòria al voltant del ramat de la cabra catalana va arribar a sumar vuit persones, tot i que per diversos motius tots van anar marxant i va quedar en Mateo sol a càrrec del ramat, de l'elaboració del iogurt a l'obrador i de l'abastiment de carn de cabra.

En Mateo explica que al principi no va trobar gaire ajut dels antics pastors del poble: "Què feia un uruguaià a Vilanova de Meià

volent-se convertir en pastor?", diu ell mateix. Però a poc a poc s'ha anat guanyant els veïns i veïnes i integrant-se com un més de la comunitat de pastors de la zona. "Aquí m'anomenen Gaucho per l'accent, però jo de gautxo no en tinc res; ho he hagut d'aprendre tot, i ha sigut un camí lent", explica recordant els seus inicis portant el ramat.

Qui sap si les cabres també detecten el seu accent. Tant a elles com als seus gossos

En Mateo al corral de Vilanova de Meià.

d'atura, en Mateo els parla amb un perfecte lleidatà. "Aquesta és la meua terra ara; ara mateix em sento a casa, em sento arrelat, no voldria ser en cap altre lloc", em diu mentre va fent xuclades al seu mate. I l'haig de creure veient com talla les ungles a les cabres, ajuda els cabrits petits a mamar, muny les que tenen excés de llet per fer-ne iogurt o persegueix les que s'han apartat del ramat i han marxat soles muntanya amunt. Per sort, des del poble algun pastor li truca pel mòbil per avisar-lo dels moviments dels animals. "Avantatges de pasturar cabres blanques, així les veuen de lluny!"

En Mateo té una manera d'entendre el món que vol portar a totes les facetes de la

seva vida. Per sopar: pa, oli, mel, iogurt i hortalisses d'elaboració pròpia o d'algun veí. I també bona companyia: arriben uns quants amics uruguaians que fan de voluntaris als corrals aquests dies i també l'Artur Bòria. Avui no traurà la guitarra, però sabem que és músic i poeta. Està preparant un poemari amb poemes que va escriure abans del canvi radical de vida i que firma com a Mateo Carroccio, i també poemes escrits després de la seva revolució –com en diu ell– i que firma com a El gaucho cabrero.

EL RECORREGUT DE LA CABRA CATALANA

La cabra catalana s'havia donat per extingida a finals del segle XX. La seva poca productivitat va fomentar que se n'anés perdent la mena; altres causes van ser el canvi d'hàbits alimentaris i la introducció –els anys vint del segle passat– de carn i llet de vaca.

La cabra catalana s'havia donat per extingida a finals del segle XX

Per sort, un pastor va continuar criant animals d'aquesta raça i es va convertir, sense saber-ho, en el seu protector. A Sant Salvador de Toló, en Ton, un dels pocs pastors que quedaven, en tenia una vintena que havia anat conservant sense creuar, però el ramat estava en venda i molt envellit. Slow Food Terres de Lleida el va comprar, va carregar les cabres en un remolc i les va portar a un corral a Vilanova de Meià amb l'objectiu de salvar la raça. Era el 2011.

Dos exemplars de la raça cabra catalana.

La primera fase de la recuperació va ser la de multiplicació i procés de l'estudi de qualitat de la llet i també l'elaboració d'un projecte de gestió forestal incorporant la pastura de les cabres. És un animal que pastura entre set i vuit hores al dia i, com que és de muntanya, manté els boscos nets. Des de la iniciativa Cultures Trobades, l'entitat va engegar una campanya d'apadrinament de les cabres per aconseguir més finançament i sumar-lo a l'ajuda pública en forma de subvenció que ja havia aconseguit.

El primer padrí va ser l'internacional Carlo Petrini, fundador de l'associació mundial Slow Food, que va assistir a la presentació de la raça. El seu cognom va servir d'inspiració per anomenar la primera cabra apadrinada: es diria Petra. Però el repte real no era posar nom a les cabres, era gestionar el ramat per poder-lo tirar endavant i aconseguir prou caps perquè no hi hagués massa consanguinitat.

El primer escull era trobar un pastor per fer-se'n càrrec. Cap dels membres de Slow Food Terres de Lleida era pastor, i les cabres van estar al corral cinc mesos sense pasturar. Llavors, l'Artur Bòria va decidir fer-se'n càrrec, traslladar-se a Vilanova de Meià i fer una feina d'aprenentatge. Així es va convertir, a poc a poc, en pastor, i les

cabres van poder tornar a pasturar per la muntanya, que és el seu medi.

Com que la raça de cabra catalana s'havia donat per extingida, ha calgut iniciar els protocols perquè sigui acceptada novament com a raça, i ara estan a l'espera que el Ministeri d'Agricultura la reconegui i la inclogui en el catàleg de races autòctones de l'Estat espanyol.

Mentrestant, la població de cabres catalanes ha passat d'unes vint inicials a unes dues-centes cinquanta. I si el 2011 l'Artur Bòria va haver d'aprendre l'ofici de pastor per ocupar-se del ramat, ara la situació ha fet un gir de 180 graus i ja hi ha una desena de pastors interessats per iniciar ramats de cabra catalana. ✿

CELLER COOPERATIU DE SALLELLES, S.C.C.L.

Secció Ecològica

Pinsos compostos per a tot tipus d'animal, cereals, fitosanitaris, adobs i Agrobotiga.

Ctra. Igualada S/N 08241 Manresa
Tel.938720572 www.coopsalelles.com
coopsalelles@coopsalelles.com

Biodinàmica

VENDA DE PREPARATS I TOTS ELS SEUS COMPONENTS

FORMACIÓ EN AGRICULTURA

CONSULTORIA

DES DE L'ANY 2000 COMPROMESOS AMB L'AGRICULTURA BIODINÀMICA

DREISKEL
Enginyeria en Agricultura Biodinàmica

Entença, 4 43550 Ulldecona (Tarragona)
+34 654 036 644 info@dreiskel.com
www.dreiskel.com